

Mikrodatabas över **statligt stöd** till näringslivet

Ett verktyg för att följa upp och utvärdera tillväxtpolitiska insatser i enskilda företag

Tillväxtanalys har fått Näringsdepartementets uppdrag att utveckla en mikrodatabas över de statliga stöd till näringslivet som myndigheter, statliga bolag och stiftelser lämnar. Denna rapport reviderar Tillväxtanalys arbete med att upprätta databasen.

Dnr 2010/009
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon 010 447 44 00
Telefax 010 447 44 01
E-post info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta Kent Eliasson
Telefon 010-447 44 32
E-post kent.eliasson@tillvaxtanalys.se

Förord

I 2010 års regleringsbrev har Tillväxtanalys av Näringsdepartementet fått i uppdrag att utveckla en mikrodatabas över de statliga stöd till näringslivet som myndigheter, statliga bolag och stiftelser lämnar. Enligt uppdragsformuleringen ska databasen dels kunna användas för att utveckla arbetet med Sveriges rapportering av omfattningen på statligt stöd till EU och WTO, dels kunna användas som underlag för utvärderingar av tillväxtpolitiska insatser riktade till enskilda företag.

Föreliggande rapport redovisar Tillväxtanalys arbete med att upprätta databasen ifråga. Rapporten redogör för de juridiska förutsättningarna för arbetet, presenterar prioriterade aktörer i första versionen av databasen, beskriver databasens struktur och innehåll samt presenterar ett exempel på hur databasen kan användas för att följa upp och kartlägga det statliga stödets omfattning på företagsnivå

Rapporten är skriven av Kent Eliasson (projektledare), Andreas Kroksgård och Barbro Widerstedt.

Östersund, april 2012

Peter Vikström, avdelningschef Entreprenörskap och näringsliv

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Inledning	8
2 Juridiska förutsättningar för uppdraget.....	9
3 Prioriterade aktörer i den första versionen av databasen.....	10
4 Databasens struktur och innehåll.....	12
5 Deskriptiv kartläggning av statligt stöd på företagsnivå – ett exempel	15
6 Avslutande kommentarer	20

Sammanfattning

I 2010 års regleringsbrev har Tillväxtanalys av Näringsdepartementet fått i uppdrag att utveckla en mikrodatabas över de statliga stöd till näringslivet som myndigheter, statliga bolag och stiftelser lämnar. Databasen ska dels kunna användas för att utveckla arbetet med Sveriges rapportering av omfattningen på statligt stöd till EU och WTO, dels kunna användas som underlag för utvärderingar av tillväxtpolitiska insatser riktade till enskilda företag.

Denna rapport redovisar Tillväxtanalys arbete med att upprätta databasen ifråga. Rapporten redogör för de juridiska förutsättningarna för arbetet och presenterar prioriterade aktörer i första versionen av databasen. I dagsläget omfattar databasen stödinsatser från följande aktörer: Tillväxtverket, Skatteverket, VINNOVA, Energimyndigheten och ALMI.

Rapporten beskriver vidare databasens struktur och innehåll. För att inte i onödan öka uppgiftslämnarbördan för de aktörer som administrerar olika statliga stödinsatser och därmed i förlängningen för de företag som tar del av dessa insatser är mängden uppgifter som samlas in relativt begränsad. För att databasen ska kunna utgöra ett bra underlag för uppföljning och utvärdering av tillväxtpolitiska insatser i enskilda företag har databasen länkats samman med Tillväxtanalys befintliga Individ- och företagsdatabas (IFDB). IFDB är en longitudinell mikrodatabas som omfattar samtliga individer, företag och arbetsställen i Sverige.

I rapporten presenteras ett exempel på hur databasen kan användas för att följa upp och kartlägga det statliga stödets omfattning på företagsnivå. Exemplet fokuserar på stödinsatser under perioden 2001 till 2010. Totalt rör det sig om statligt stöd på drygt 30 miljarder kronor fördelade på omkring 146 000 stödärenden som redovisas efter de stödmottagande företagens branschtillhörighet, storlek och geografiska belägenhet.

Rapporten avslutas med några framåtblickande kommentarer. Bland annat diskuteras förutsättningarna för databasens fortsatta utveckling i termer av nya aktörer och nya stödformer samt resursförstärkning för databasens fortsatta drift, förvaltning och utveckling. Vikten av ett gemensamt och formellt reglerat ansvar, som omfattar både Tillväxtanalys och de stödjande aktörerna lyfts också fram.

1 Inledning

I 2010 års regleringsbrev har Tillväxtanalys av Näringsdepartementet fått i uppdrag att utveckla en mikrodatabas över de statliga stöd till näringslivet som myndigheter, statliga bolag och stiftelser lämnar. Enligt uppdragsformuleringen ska databasen dels kunna användas för att utveckla arbetet med Sveriges rapportering av omfattningen på statligt stöd till EU och WTO, dels kunna användas som underlag för utvärderingar av tillväxtpolitiska insatser riktade till enskilda företag.

Denna rapport redovisar arbetet med den första versionen av databasen. I avsnitt 2 redogörs för de juridiska förutsättningar som leget till grund för arbetet. Därefter följer en presentation av prioriterade aktörer i den första versionen av databasen. Avsnitt 4 redogör för databasens struktur och innehåll. I avsnitt 5 presenteras ett exempel på en deskriptiv kartläggning av det statliga stödets omfattning på företagsnivå. Rapporten avslutas med några framåtblickande kommentarer.

2 Juridiska förutsättningar för uppdraget

Sedan ett antal år tillbaka ansvarar Tillväxtanalys för uppföljning och rapportering av statligt stöd till näringslivet i enlighet med de återrapporteringskrav som formulerats av EU och WTO. Av 22 § i förordningen (1988:764) om statligt stöd till näringslivet framgår att statliga myndigheter ska lämna uppgifter till Tillväxtanalys för uppföljning av befintligt statligt stöd till näringslivet. I enlighet med 23 § i nämnda förordning har Tillväxtanalys utfärdat en föreskrift (MTFS 2009:3) som reglerar omfattningen av och formerna för uppgiftslämnandet.

Det är med utgångspunkt i det aktuella uppdraget i 2010 års regleringsbrev och ovanstående juridiska regelverk som Tillväxtanalys vänt sig till ett antal aktörer som administrerar olika typer av statligt stöd till näringslivet. Redan i ett tidigt skede av arbetet uttryckte vissa aktörer en oro för sekretesskyddet för de uppgifter som eventuellt skulle översändas och komma att föras i den aktuella databasen. Stödverksamheten är i de flesta fall mycket betydande och för flera aktörer omfattar verksamheten tusentals eller till och med tiotusentals beslut om stöd per år. En icke oväsentlig del av mottagarna av statligt stöd utgörs dessutom av fysiska personer. Det rör sig dels om företag som inte är organiserade som juridiska personer, dels om enskilda individer som mottar stöd i syfte att senare starta företag. Vissa av de uppgifter som skulle komma att föras i databasen skulle således utgöra ett personregister.

Med anledning av detta inleddes en dialog med Näringsdepartementet gällande förutsättningarna för att stärka sekretesskyddet för de uppgifter som skulle komma att föras i databasen. Det hela utmynnade i att regeringen i november 2010 föreskrev (2010:1139) om tillägg till 7 § i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) avseende Tillväxtanalys arbete med att samla in uppgifter om statliga stödinsatser inom näringspolitik, regional tillväxtpolitik och innovationspolitik. Tillägget till offentlighets- och sekretessförordningen garanterar en sekretess för de aktuella uppgifterna utöver den sekretess som i allmänhet gäller för framställning av statistik enligt 24 kap. 8 § i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Det utökade sekretesskyddet undanröjde mycket av de tvivel som tidigare förelåg gällande Tillväxtanalys möjligheter att skydda uppgifter om statligt stöd på företagsnivå. Regeringens föreskrift om särskild sekretess för det aktuella uppdraget var också en förutsättning för att Statistiska Centralbyrån skulle kunna pröva och fatta beslut om tillstånd att länka samman uppgifter om statligt stöd på företagsnivå med Tillväxtanalys befintliga registerbaserade statistik på företagsnivå.

En kvarstående diskrepans mellan uppdraget så som det är formulerat i 2010 års regleringsbrev och det juridiska regelverk som reglerar uppgiftslämnande gällande statligt stöd till näringslivet är att uppdraget omfattar statligt stöd som myndigheter, statliga bolag och stiftelser lämnar medan det juridiska regelverket endast avser statliga myndigheters verksamhet. I vilken mån denna diskrepans påverkat möjligheterna att få tillgång till efterfrågad information är svårt att bedöma. Det finns emellertid anledning att fundera vidare på detta inför det fortsatta arbetet med att uppdatera och utveckla den aktuella databasen.

3 Prioriterade aktörer i den första versionen av databasen

Av Tillväxtanalys årliga rapporter över statligt stöd till näringslivet framgår att det är ett stort antal aktörer som administrerar olika typer av stödinsatser och vidare att den totala volymen på stödverksamheten är omfattande.¹ Detta faktum har föranlett behov av vissa prioriteringar och avgränsningar i arbetet med att upprätta den första versionen av mikro-databasen över statligt stöd till näringslivet. Tillväxtanalys har valt att fokusera sina ansträngningar på aktörer som administrerar stöd som riktar sig direkt till enskilda företag eller företag i vardande. Att det finns en tydlig och identifierbar koppling mellan ett utbetalt stöd och det stödmottagande företaget är en förutsättning för att kunna länka samman information om statliga stödinsatser med registerbaserad företagsinformation. Tillgång till detaljerade uppgifter om de företag som är mottagare av stöd är i sin tur ett nödvändigt villkor för att kunna följa upp, analysera och utvärdera tillväxtpolitiska insatser riktade till enskilda företag.

Tabell 1 presenterar de aktörer Tillväxtanalys kontaktat med anledning av uppdraget och redovisar lite grundläggande information om aktörernas stödverksamhet.

Tabell 1 Prioriterade aktörer i den första versionen av mikro-databasen över statligt stöd till näringslivet.

Aktör	Huvudsaklig stödform	Stödinsatser 2010	
		Antal stödärenden	Utbetalda belopp (mkr)
Tillväxtverket	Bidrag	4 046	916
Skatteverket	Avgiftsreduktion	11 809	494
VINNOVA	Bidrag	899	666
Energimyndigheten	Bidrag	87	371
ALMI	Lån	3 719	1 869
<i>Arbetsförmedlingen</i>	<i>Ej lämnat uppgifter</i>		
<i>Industrifonden</i>	<i>Ej lämnat uppgifter</i>		
<i>Norrlandsfonden</i>	<i>Ej lämnat uppgifter</i>		
<i>Innovationsbron</i>	<i>Ej lämnat uppgifter</i>		

Not: Uppgifterna för Skatteverket omfattar endast nedsättning av sociala avgifter...

Tillväxtverket administrerar ett antal regionala företagsstöd vars syfte är att främja en hållbar tillväxt i stödföretagen och därmed en hållbar regional tillväxt. Stöden vänder sig primärt till företag lokaliserade i stödområde A och B, men kan i vissa fall också ges till företag i andra delar av landet.² Den huvudsakliga stödformen är bidrag. I databasen finns uppgifter om sex olika stödprogram och informationen spänner i dagsläget över perioden 1995-2010. Stödverksamheten domineras av de två selektiva stöden regionalt investeringsstöd och regionalt bidrag till företagsutveckling samt det generella stödet transportbidrag.

Skatteverket ansvarar för det generella regionala företagsstödet regionalt nedsatta sociala avgifter. Stödet vänder sig till företag lokaliserade i stödområde A och syftet med stödet är

¹ Se t.ex. Tillväxtanalys statistikrapport 2011:07, Statligt stöd till näringslivet 2010.

² Förordning (1999:1382) reglerar indelningen av stödområde A och B.

att stimulera småföretagandet och bidra till en god service i stödområdet.³ Stödet utgår i form av avdrag från arbetsgivaravgifter respektive avdrag från egenavgifter och det rör sig om stödinsatser med ett mycket stort antal mottagare av stöd. Databasen omfattar i dagsläget uppgifter för perioden 2006-2010.

VINNOVA administrerar flera stödinsatser inriktade mot små och medelstora företag. Insatserna fördelas på ett stort antal program och utlysningar vars övergripande syfte är att stimulera små och medelstora företag att öka sin innovativa förmåga. Den dominerande stödformen är bidrag. Databasen omfattar i dagsläget uppgifter för perioden 2001-2010.

Energimyndigheten ansvarar för ett antal olika stödinsatser riktade till enskilda företag vars syfte är att stimulera forskning och teknikutveckling inom energiområdet samt att främja kommersialisering och marknadsintroduktion av ny teknik och nya tjänster inom energiområdet. Den dominerande stödformen är bidrag. Databasen omfattar i dagsläget uppgifter för perioden 2003-2010.

ALMI erbjuder statliga kapitalförsörjningsinsatser till företag i form av olika typer av marknadskompletterande lån och i form av riskkapital. Syftet är att fler innovativa idéer kommersialiseras, att fler livskraftiga företag startas och utvecklas samt att fler företag ökar sin konkurrenskraft och tillväxt. Eftersom stödformen uteslutande är lån medför ALMI:s verksamhet mycket små eller inga nettokostnader för staten. I det avseendet skiljer sig ALMI från de aktörer vars stödinsatser huvudsakligen sker i form av bidrag. Databasen omfattar i dagsläget uppgifter för perioden 2000-2010.

När det gäller övriga prioriterade aktörer har Arbetsförmedlingen och Innovationsbron ännu inte inkommit med något formellt beslut gällande uppgiftslämnande. Industrifonden och Norrlandsfonden har meddelat att de inte kan tillmötesgå önskemålet om uppgiftslämnande av stödinsatser på företagsnivå. I båda fallen hänvisas till konflikt med sekretessbestämmelser och administrativt merarbete som försvårande omständigheter för uppgiftslämnande av stödinsatser på företagsnivå. Industrifonden och Norrlandsfonden anser att uppgiftslämnande på aggregerad nivå är tillräckligt och ställer sig positiva till att fortsätta rapportera stödinsatser på aggregerad nivå.

³ Lag (2001:1170) reglerar indelningen av stödområdet.

4 Databasens struktur och innehåll

I arbetet med att upprätta en mikrodatabas över statligt stöd till näringslivet har vi balanserat mellan två ambitioner. Å ena sidan har vi strävat efter att inte i onödan öka uppgiftslämnarbördan för de aktörer som administrerar olika statliga stödinsatser och därmed i förlängningen för de företag som tar del av dessa insatser. Å andra sidan har det varit viktigt att få tillgång till så pass detaljerad och omfattande information som möjligt för att databasen ska utgöra ett bra underlag för uppföljning och utvärdering av tillväxtpolitiska insatser i enskilda företag. För att hantera denna balansgång har vi valt att begränsa mängden uppgifter som insamlas från de stödgivande aktörerna och i stället komplettera denna information med registerbaserade uppgifter på företagsnivå.

Utgångspunkten för de uppgifter som begärts in från de stödgivande aktörerna har varit den variabelspecifikation som finns bilagd i Tillväxtanalys föreskrift (MTFS 2009:3) om uppgifter för uppföljning av statligt stöd till näringslivet. Denna omfattar grundläggande information såsom identitet på det stödmottagande företaget, vilket typ av stöd det rör sig om samt storleken på stödet i fråga. Strukturen och detaljeringsgraden på den tillgängliga informationen varierar mellan olika aktörer, bland annat beroende på hur aktörerna valt att organisera och utforma sin stödverksamhet men också beroende på de administrativa redovisnings- och uppföljningssystemens beskaffenhet. I praktiken har Tillväxtanalys samlat in uppgifterna såsom de föreligger hos respektive aktör och därefter upprättat en databas med en minsta gemensamma uppsättning variabler som är förhållandevis konsistent mellan de olika aktörerna och över tiden. Nedanstående lista redovisar den basuppsättning variabler som ingår i databasen:

- beslutande myndighet/organisation
- organisationsnummer (peorgnr)
- arbetsställesnummer (cfarnr)
- ärendeid
- huvudprogram
- delprogram
- ansökningsdatum
- beslutsdatum
- utbetalningsdatum
- sökt stödbelopp
- beviljat stödbelopp
- beräknad total investeringskostnad
- grad av medfinansiering
- utbetalt stödbelopp under året

Företag och arbetsställe utgör de centrala objekten i databasen. Vi har strävat efter att få information om vilket arbetsställe som är mottagare av ett visst stöd. Då detta av olika skäl inte varit möjligt är stödet ifråga i stället kopplat till det mottagande företaget. Med hjälp av identitetsnumren för företag och arbetsställen (peorgnr och cfarnr) har vi möjlighet att länka samman stöduppgifterna med registerbaserad information på företags- och arbetsställesnivå.

Variabeln ärendeid används för att identifiera om ett företag/arbetsställe är mottagare av flera olika stödinsatser under ett och samma år och för att följa betalningsströmmar från ett enskilt ärende som sträcker sig över flera år. Variablerna huvudprogram och delprogram används för att identifiera de olika stödinsatser som aktörerna använder sig av. Ambitionen har varit att få tillgång till så detaljerade uppgifter som möjligt om de olika stödformerna. I databasen finns tre olika dateringar kopplade till varje stödärende. Det rör sig om ansökningsdatum, beslutsdatum och utbetalningsdatum.

Vidare finns för varje stödärende uppgifter om hur stort stödbelopp som sökts, hur stort belopp som beviljats samt information om den totala investeringskostnaden som ligger till grund för det sökta stödet (för de stödformer där detta är tillämpligt). Med utgångspunkt från total investeringskostnad och beviljat stödbelopp kan grad av medfinansiering beräknas.

För varje stödärende innehåller databasen avslutningsvis utbetalt stödbelopp under året. Om stödformen är bidrag finns detta belopp direkt angivet i den information som samlas in. När det gäller stöd i form av lån beräknas utbetalt stödbelopp under året med utgångspunkt från följande uppgifter som finns tillgängliga för stödformen lån: utestående lån vid årets början, utestående lån vid årets slut, amorteringar under året, inbetalda räntor under året samt avskrivna lån under året.

Ovanstående är alltså de huvudsakliga uppgifter som rent formellt kan begäras in med anledning av Tillväxtanalys uppdrag att ansvara för uppföljning och rapportering av statligt stöd till näringslivet. För att den aktuella databasen ska kunna utgöra ett bra underlag för uppföljning och utvärdering av tillväxtpolitiska insatser i enskilda företag har det varit nödvändigt att komplettera den tillgängliga informationen med uppgifter från externa källor. Tillväxtanalys har därför vänt sig till Statistiska Centralbyrån för att få tillstånd att länka samman mikrodata över statligt stöd till näringslivet med myndighetens befintliga Individ- och företagsdatabas (IFDB). IFDB är en longitudinell mikrodatabas som omfattar samtliga individer, företag och arbetsställen i Sverige. Statistiska centralbyrån har prövat och fattat beslut om att tillstyrka en sådan sammanlänkning av data.

Tillväxtanalys och Statistiska Centralbyrån har enats om följande process för sammanlänkning av data. I samband med den årliga uppdateringen av IFDB skickar Tillväxtanalys en datafil till Statistiska Centralbyrån med organisations- och arbetsställesnummer på de stödmottagande företagen tillsammans med övrig information om de aktuella stöden. Statistiska Centralbyrån avidentifierar detta material genom att ersätta organisations- och arbetsställesnummer med motsvarande löpnummer i IFDB. Med hjälp av löpnumren för de stödmottagande företagen och arbetsställena är det sedan möjligt att koppla ihop informationen i IFDB med uppgifterna om statligt stöd.

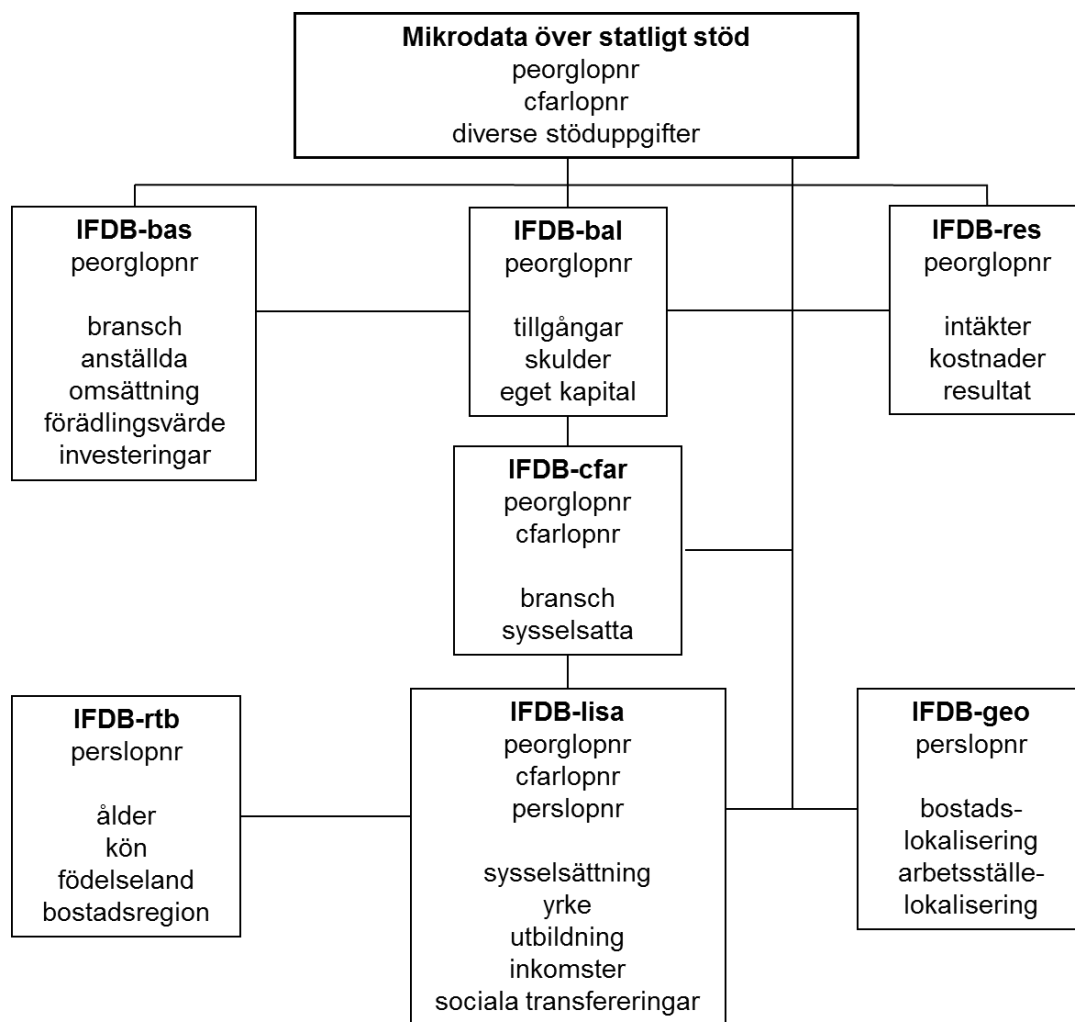
IFDB innehåller detaljerad ekonomisk information på företagsnivå i form av produktionsdata och olika balans- och resultaträkningsposter. I databasen finns också grundläggande information på arbetsställesnivå i form av exempelvis bransch, lokalisering och antal sysselsatta. Vidare innehåller IFDB detaljerad information på individnivå. Det rör sig om diverse demografiska attribut, information om utbildning, sysselsättning, inkomster, sociala transfereringar, etc. I databasen kan sysselsatta individer kopplas till de arbetsställen och företag de arbetar vid, arbetsställen kan kopplas till företag och företag kan kopplas till koncerner.

Med hjälp av löpnumren för de stödmottagande företagen och arbetsställena kan alltså den mycket omfattande information som finns att tillgå i IFDB kopplas samman med tillgäng-

liga uppgifter om statligt stöd. Detta skapar goda förutsättningar för detaljerade uppföljningar och utvärderingar av tillväxtpolitiska insatser riktade till enskilda företag. Exempelvis kan stödets fördelning på mottagande företags/arbetsställens bransch, storlek och lokalisering kartläggas. Centrala utfallsvariabler för utvärderingar, såsom exempelvis förändringar i omsättning, produktivitet och sysselsättning, kan beräknas. Företag/arbetsställen som erhållit en viss form av stöd kan jämföras med andra i övrigt likvärdiga företag/arbetsställen som fått någon annan typ av stöd eller med jämförbara företag/arbetsställen som inte tagit emot något stöd alls.

Det finns inte utrymme här att i detalj redovisa alla de uppgifter som den sammanlänkade databasen omfattar. Figur 1 ger en översiktlig bild av databasens struktur och innehåll.

Figur 1 Mikrodatabas över statligt stöd till näringslivet sammanlänkad med IFDB.

5 Deskriptiv kartläggning av statligt stöd på företagsnivå – ett exempel

Den sammanlänkade mikrodatatabasen över statligt stöd till näringslivet utgör ett värdefullt verktyg för uppföljning och utvärdering av tillväxtpolitiska insatser i enskilda företag. Databasen kommer bland annat att tjäna som ett viktigt empiriskt underlag i Tillväxtanalys olika uppdrag att utvärdera politikinsatser inom ramen för näringspolitiken, den regionala tillväxtpolitiken och innovationspolitiken. Databasen kan också användas för deskriptiva uppföljningar och kartläggningar av insatser inom nämnda politikområden. I det här avsnittet ges en illustration av hur databasen kan nyttjas för det senare syftet.

Exemplet fokuserar på stödinsatser under perioden 2001 till 2009/2010⁴ och omfattar Tillväxtverket, VINNOVA, Skatteverket och ALMI.⁵ Förutom att erbjuda viss information om de aktuella stödinsatserna illustrerar exemplet hur mikrodata över statligt stöd kan redovisas på företagsnivå. Vi har valt att begränsa denna redovisning till företagens branschtillhörighet, storlek och geografiska belägenhet.

Tabell 2 Presenterar utbetalda stödbelopp och antal stödärenden under perioden för aktörerna ifråga. Under det gångna decenniet har de fyra aktörerna tillsammans betalat ut drygt 30 miljarder kronor i statligt stöd till näringslivet. Tillväxtverket och ALMI svarar för de största beloppen. Vi påminner om att ALMI uteslutande erbjuder stöd i form av lån, vilket innebär att ALMI:s verksamhet medför mycket små eller inga nettokostnader för staten. Övriga aktörers stödinsatser sker till den allra största delen i form av bidrag (Tillväxtverket och VINNOVA) eller i form av skatteavdrag (Skatteverket).

Under perioden i fråga har de fyra aktörerna tillsammans hanterat över 146 000 stödärenden. Med ett stödärende avses i detta sammanhang att ett givet företag under ett givet år erhållit ett positivt stödbelopp (bidrag, lån eller skatteavdrag). Skatteverket svarar för nästan hälften av det totala antalet stödärenden. Den aktuella stödformen, regionalt nedsatta socialavgifter, vänder sig alltså till ett mycket stort antal företag men där var och en av stödmottagarna erhåller ett förhållandevis litet stödbelopp. Även Tillväxtverket och ALMI har hanterat ett stort antal stödärenden under perioden, medan antalet ärenden varit avsevärt mindre hos VINNOVA.

Tabell 2 Utbetalda stödbelopp (mkr) och antal stödärenden, 2001-2010.

	Stödbelopp (mkr)	Antal stödärenden
Tillväxtverket	10 529	45 523
VINNOVA	4 346	5 885
Skatteverket	2 485	65 533
ALMI	12 739	29 151
Summa	30 099	146 092

Anm: Uppgifterna för Skatteverket avser endast stöd i form av avdrag från arbetsgivaravgift och omfattar åren 2006-2010.

⁴ Den registerbaserade företagsstatistiken har en eftersläpning på omkring 18 månader efter referensår, vilket innebär att redovisningen av stödinsatser uppdelat på företagsnivå i dagsläget endast kan göras fram till och med 2009.

⁵ Energimyndighetens stödinsatser ingår inte i redovisningen. Energimyndigheten har helt nyligen levererat mikrodata till Tillväxtanalys. Dessa data är emellertid ännu inte granskade och sammanlänkade med IFDB.

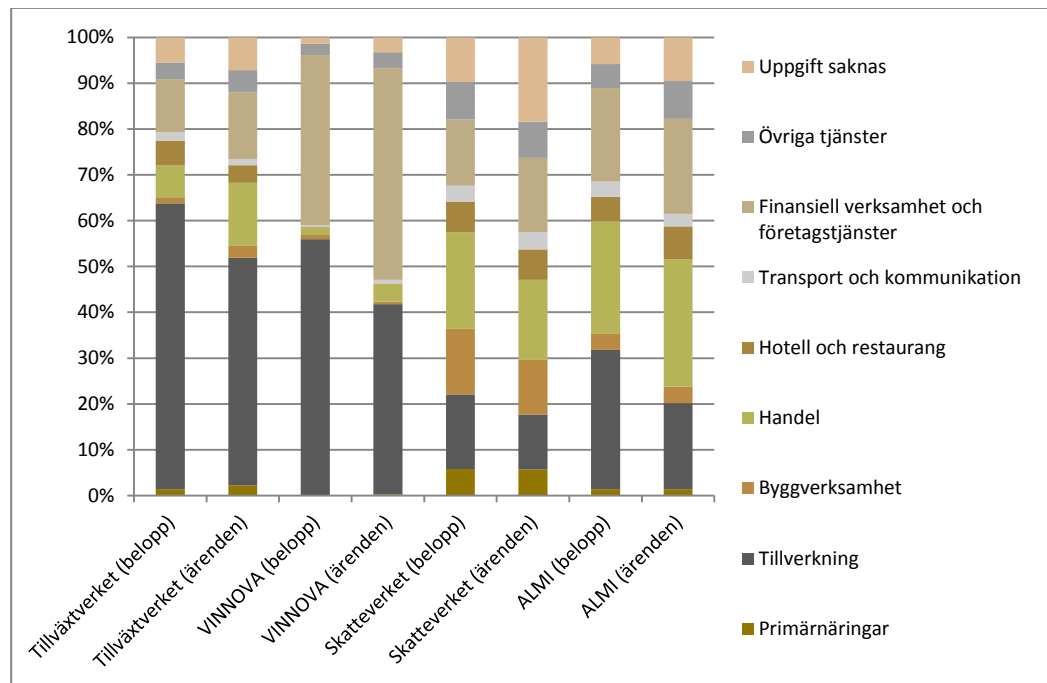
Figur 2 Redovisar den procentuella fördelningen av utbetalda stödbelopp och antal stödärenden efter företagets branschtillhörighet. Uppgifterna avser respektive aktörs totala stödinsatser. Bakom de summerade siffrorna finns självfallet stora underliggande variationer beroende på olika stödprogramms särskilda regelverk och specifika fokus. De presenterade siffrorna ger emellertid en sammantagen bild av respektive aktörs verksamhet.

Under perioden har Tillväxtverket fördelat drygt 60 procent av de utbetalda stödbeloppen till företag verksamma inom tillverkningsindustrin. Branschgruppens dominans är något mindre sett till antal stödärenden. Hälften av ärendena avser företag verksamma inom tillverkningsindustrin. Vid sidan av denna branschgrupp har Tillväxtverkets stödinsatser framför allt riktats till företag som sysslar med finansiell verksamhet och företagstjänster. 12 procent av stödbeloppen och 15 procent av antalet stödärenden avser företag verksamma inom denna branschgrupp. Sett till antal stödärenden utgör även företag verksamma inom handel en förhållandevis stor mottagare av Tillväxtverkets stödinsatser.

VINNOVA har också riktat en betydande del av sina stödaktiviteter till företag verksamma inom tillverkningsindustrin; 56 procent av de utbetalda stödbeloppen och 37 procent av antalet stödärenden. Företag som sysslar med finansiell verksamhet och företagstjänster är en annan stor mottagare av VINNOVA:s stödinsatser. 37 procent av stödbeloppen och 46 procent av antalet stödärenden avser företag verksamma inom denna branschgrupp.

Skatteverket är den aktör vars stödinsatser uppvisar jämnast fördelning över de olika branschgrupperna. Företag verksamma inom handel utgör den största mottagargruppen. Därefter följer företag som sysslar med finansiell verksamhet och företagstjänster, tillverkningsindustri samt byggverksamhet.

Figur 2 Procentuell fördelning av utbetalda stödbelopp och antal stödärenden efter företagets bransch, 2001-2009.

Anm: Uppgifterna för Skatteverket avser endast stöd i form av avdrag från arbetsgivaravgift och omfattar åren 2006-2009.

För ALMI:s del kan vi konstatera att stödaktiviteterna är relativt jämnt spridda på företag verksamma inom tillverkningsindustri, handel samt finansiell verksamhet och företags-tjänster. Sett till utbetalda stödbelopp utgör företag verksamma inom tillverkningsindustrin den största mottagargruppen, medan företag som sysslar med handel är störst i termer av antal stödärenden.

Figur 3 redovisar den procentuella fördelningen av utbetalda stödbelopp och antal stödärenden efter företagens storlek mätt som antal anställda. Vi påminner om att det bakom de summerade siffrorna finns stora underliggande variationer mellan olika stödprogram, men att de presenterade siffrorna ändå ger en sammantagen bild av respektive aktörs verksamhet.

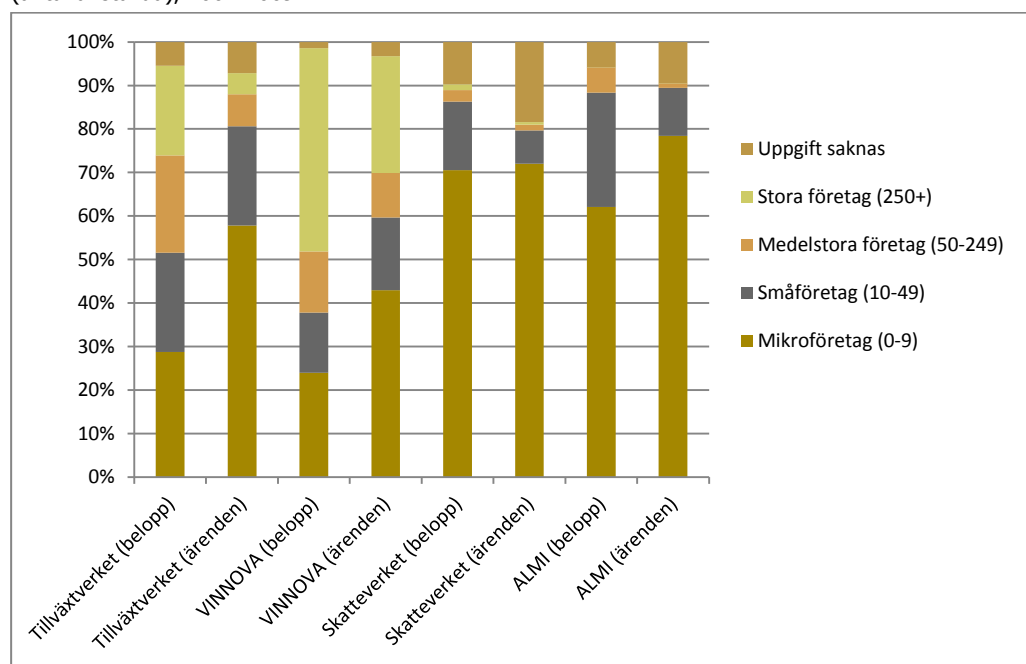
Tillväxtverket har fördelat de utbetalda stödbeloppen förhållandevis jämnt över företag i de olika storleksklasserna. Sett till antal stödärenden dominerar dock mikroföretagen. Nästan 60 procent av stödärendena avser de allra minsta företagen.

VINNOVA har fördelat huvuddelen av de utbetalda stödbeloppen till företag i den största storleksklassen. Nästan 50 procent av de utbetalda stödbeloppen har riktats till de allra största företagen. I termer av antal stödärenden dominerar dock mikroföretagen, med över 40 procent av antalet ärenden.

När det gäller Skatteverkets stödaktiviteter kan vi konstatera att dessa i första hand riktats till mikroföretagen. Över 70 procent av de utbetalda stödbeloppen och antalet stödärenden avser företag i denna kategori.

ALMI har också fördelat en betydande del av sina stödaktiviteter till mindre företag. Nästan 90 procent av de utbetalda stödbeloppen och antalet stödärenden avser mikroföretag eller småföretag.

Figur 3 Procentuell fördelning av utbetalda stödbelopp och antal stödärenden efter företagens storlek (antal anställda), 2001-2009.

Anm: Uppgifterna för Skatteverket avser endast stöd i form av avdrag från arbetsgivaravgift och omfattar åren 2006-2009.

I Tabell 3 presenterar vi avslutningsvis fördelningen av utbetalda stödbelopp och antal stödärenden efter företagets lokalisering på länsnivå. Eftersom ett företags belägenhetsadress inte nödvändigtvis sammanfaller med den plats där verksamheten bedrivs har vi valt att utgå från det stödmottagnade arbetsställets lokalisering. I de fall där vi saknat information om stödmottagande arbetsställe har vi fördelat stödaktiviteterna till det län där företaget har störst antal sysselsatta. Om inte heller denna information funnits att tillgå har vi använt oss av företagets belägenhetsadress för att bestämma verksamhetens lokalisering.

Tillväxtverkets stödinsatser har framför allt riktats till företag belägna i landets norra delar. 67 procent av stödbeloppen och 54 procent av antalet stödärenden avser företag lokaliserade i de fyra nordligaste länen. Koncentrationen mot landets norra delar följer naturligt av att Tillväxtverkets dominerande stödformer primärt vänder sig till företag lokaliserade stödområde A och B.

Tabell 3 Procentuell fördelning av utbetalda stödbelopp och antal stödärenden efter företagets lokalisering (län), 2001-2009.

	Tillväxtverket		VINNOVA		Skatteverket		ALMI	
	Belopp	Ärenden	Belopp	Ärenden	Belopp	Ärenden	Belopp	Ärenden
Stockholm	2	2	28	32	1	4	19	17
Uppsala	0	0	3	4	0	0	3	2
Södermanland	0	0	1	1	0	0	2	2
Östergötland	1	2	7	5	0	1	5	6
Jönköping	1	2	1	2	0	0	4	4
Kronoberg	1	1	1	1	0	0	2	3
Kalmar	1	7	0	1	0	0	2	3
Gotland	1	1	0	0	0	0	1	1
Blekinge	1	3	1	1	0	0	2	2
Skåne	1	1	5	8	0	2	7	6
Halland	0	0	1	2	0	0	4	4
Västra Götaland	4	5	39	27	0	2	14	14
Värmland	5	4	1	1	3	3	2	3
Örebro	2	3	1	2	0	0	3	2
Västmanland	1	2	1	1	0	0	3	3
Dalarna	5	5	1	1	9	8	6	4
Gävleborg	5	6	1	1	5	5	3	3
Västernorrland	9	13	1	1	8	7	5	5
Jämtland	12	10	0	0	32	26	2	2
Västerbotten	26	17	2	2	13	11	2	2
Norrbottnen	21	14	5	3	26	20	2	2
Uppgift saknas	2	3	1	3	1	9	6	10

Anm: Uppgifterna för Skatteverket avser endast stöd i form av avdrag från arbetsgivaravgift och omfattar åren 2006-2009.

Huvuddelen av VINNOVA:s stödaktiviteter har riktats till företag belägna i Västra Götalands och Stockholms län. Noterbart är också att en förhållandevis ringa del av stödinsatserna tillfallit företag lokaliserade i Skåne län.

Mottagarna av skatteverkets stödinsatser är till allra största delen lokaliserade i landets norra delar. 79 procent av stödbeloppen och 64 procent av antalet stödärenden avser företag lokaliserade i de fyra nordligaste länen. Precis som för Tillväxtverket hänger detta samman med att den aktuella stödformen styrs av stödområdesindelningen.

När det gäller ALMI:s stödaktiviteter kan vi konstatera att de största insatserna riktats till företag belägna i Stockholms och Västra Götalands län. Koncentrationen till storstadsregionerna är dock inte lika utpräglad som i fallet med VINNOVA. Vid sidan av de nämnda länen är spridningen av stödinsatser över landet förhållandevis jämn.

6 Avslutande kommentarer

Denna rapport har redovisat Tillväxtanalys arbete med att upprätta en mikrodatabas över statligt stöd till näringslivet. Rapporten har redogjort för de juridiska förutsättningarna för arbetet, presenterat prioriterade aktörer i första versionen av databasen, beskrivit databasens struktur och innehåll samt presenterat ett exempel på hur databasen kan användas för att följa upp och kartlägga det statliga stödets omfattning på företagsnivå.

För att utgöra ett ännu bättre underlag för uppföljning och utvärdering av tillväxtpolitiska insatser riktade till enskilda företag kan databasen utvecklas i flera avseende. Självfallet bör uppgifterna från befintliga aktörer i databasen fortlöpande uppdateras så snart nya årgångar med stöddata föreligger. För närvarande pågår ett arbete med att samla in uppgifter avseende 2011 års stödaktiviteter.

Det finns också anledning att fundera på en utökning av databasens domän – både vad gäller ytterligare aktörer och andra stödformer. Som redan konstaterats är det ett antal av de aktörer som bedömts som prioriterade som inte fattat något formellt beslut om uppgiftslämnande eller meddelat att de av olika skäl inte kan bifalla önskemålet om uppgiftslämnande. Utöver de redan prioriterade aktörerna finns det ett antal ytterligare myndigheter och organisationer som administrerar olika typer av statligt stöd till näringslivet. Vid upprättandet av den befintliga databasen har Tillväxtanalys valt att fokusera på stödformer där det finns en tydlig och identifierbar koppling mellan ett utbetalat stöd och det stödmottagande företaget. Samtidigt är det uppenbart att en betydande del av de offentliga stödinsatser som på olika sätt kommer näringslivet till del inte omedelbart och fullt ut svarar upp mot ett sådant villkor. Det gäller exempelvis stöd i form av projektmedel, där företag tillsammans med andra offentliga och privata intressenter samarbetar kring olika utvecklingsprojekt. För att databasen ska kunna utvecklas i termer av aktörer och stödformer fordras en fortsatt och fördjupad dialog mellan Näringsdepartementet, Tillväxtanalys och berörda stödgivande aktörer.

Enligt Tillväxtanalys instruktion (2009:146) är myndigheten ansvarig för uppföljning och rapportering av statligt stöd till näringslivet i enlighet med de återrapporteringskrav som formulerats av EU och WTO. Det finns anledning att överväga om även ansvaret för att löpande föra och utveckla en mikrodatabas över statligt stöd till näringslivet bör formuleras som ett instruktionsuppdrag. Det är också viktigt att noggrant fundera på de stödgivande aktörernas formella skyldigheter att bistå i arbetet med att löpande föra och utveckla databasen ifråga. Enligt det ursprungliga uppdraget, formulerat i 2010 års regleringsbrev, har Tillväxtanalys ansvar för att utveckla en mikrodatabas över statligt stöd till näringslivet. Någon motsvarande skyldighet att bistå i detta arbete finns emellertid inte formulerad i de styrdokument som reglerar de olika stödgivande aktörernas verksamhet. Ett gemensamt och formellt reglerat ansvar torde förbättra förutsättningarna för en fortsatt utveckling och uppdatering av databasen. I detta sammanhang är det särskilt viktigt att beakta de stödgivande aktörer vars verksamhet inte bedrivs i myndighetsform.

För den fortsatta driften och förvaltningen av mikrodatabasen i dess nuvarande form behöver Tillväxtanalys en resursförstärkning. I myndighetens budgetunderlag för perioden 2013-2015 har Tillväxtanalys därför begärt en höjning av förvaltningsanslaget med 100 000 kronor per år från och med 2013. Beroende på i vilken takt och utsträckning databasen ska utvecklas behöver Tillväxtanalys tillföras ytterligare resurser för detta arbete.

Tillväxtanalys, myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, är en gränsöverskridande organisation med 60 anställda. Huvudkontoret ligger i Östersund och vi har verksamhet i Stockholm, Brasilia, Bryssel, New Delhi, Peking, Tokyo och Washington D.C.

Tillväxtanalys ansvarar för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och därigenom medverkar vi till:

- stärkt svensk konkurrenskraft och skapande av förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag
- utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft, hållbar tillväxt och hållbar regional utveckling

Utgångspunkten är att forma en politik där tillväxt och hållbar utveckling går hand i hand. Huvuduppdraget preciseras i instruktionen och i regleringsbrevet. Där framgår bland annat att myndigheten ska:

- arbeta med omvärldsbevakning och policyspaning och sprida kunskap om trender och tillväxtpolitik
- genomföra analyser och utvärderingar som bidrar till att riva tillväxthinder
- göra systemutvärderingar som underlättar prioritering och effektivisering av tillväxtpolitikens inriktning och utformning
- svara för produktion, utveckling och spridning av officiell statistik, fakta från databaser och tillgänglighetsanalyser

Om Working paper/PM-serien: Exempel på publikationer i serien är metodresonemang, delrapporter och underlagsrapporter.

Övriga serier:

Rapportserien – Tillväxtanalys huvudsakliga kanal för publikationer.

Statistikserien – löpande statistikproduktion.

Svar Direkt – uppdrag som ska redovisas med kort varsel.